

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 4134/2020
20.04.2022. година
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Слађане Накић Момировић, председника већа, Марине Милановић и Драгане Бољевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., кога заступа Љиљана Радић, адвокат из ..., против тужене ББ из ..., коју заступа Зоран Илић, адвокат из ..., ради утврђења заоставштине, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 2946/20 од 03.06.2020. године, у седници већа одржаној дана 20.04.2022. године донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 2946/20 од 03.06.2020. године у делу става првог изреке који се односе на право коришћења гробнице.

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж 2946/20 од 03.06.2020. године у делу става првог изреке који се односи на новчана средства, старе девизне штедње и ставу другом изреке и пресуда Вишег суда у Београду П 408/16 од 16.01.2020. године у делу става другог изреке, који се односи на новчана средства, старе девизне штедње и ставу трећем изреке и у наведеном делу предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду П 408/16 од 16.01.2020. године у ставу првом изреке утврђено је да заоставштину пок. ВВ, бив. из ..., преминулог дана ...2005. године у ... представља право својине са уделом од $\frac{1}{2}$ на привременом објекту за обављање угоститељске делатности, кафе-бар пицерија „ГГ“, која се налази у ... у ул. ... бр. ..., и путничко возило марке „Пежо ...“ регистарске ознаке ..., што је тужена дужна да призна и трпи. Истом пресудом у ставу другом изреке одбијен је тужбени захтев којим је тужилац тражио да се утврди да заоставштину пок. ВВ чини и право коришћења једне гробнице бр. .. на парцели ..., ред .. на ... гробљу у ..., као и $\frac{1}{2}$ идеалног сувласничког дела на новчаним средствима и то у износу од 106.141,00 евра евидентираних на име тужене код „Eurobank“ Београд, по основу старе девизне штедње код ЈИК Банке са каматом на наведени износ почев од ..2007. године до исплате, што би тужена била дужна да призна и трпи. Ставом трећим изреке одређено је да свака странка сноси своје трошкове парничног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 2946/20 од 03.06.2020. године одбијене су жалбе странака и потврђена наведене првостепена пресуда (став први изреке). Одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка (став други изреке).

Против правноснажне пресуде донете у другом степену у делу којим је тужбени захтев одбијен благовремено је изјавио ревизију тужилац због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. и 506. став 2. Закона о парничном поступку и налази да је ревизија делимично основана.

У спроведеном поступку нема битних повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју Врховни касациони суд у поступку по ревизији води рачуна по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању тужена је била у браку са ВВ од 1969. године до смрти супруга ...2005. године. Поступак расправљања заоставштине пок. ВВ је прекинут ради утврђења обима заоставштине. Тужилац је брат оставиоца. У овој парници је делимично потраживање решено у овој парници, пресудом Вишег суда у Београду П 893/11 од 18.02.2015. године, одбијањем тужбеног захтева за утврђење заоставштине на $\frac{1}{2}$ стана у ул. ... у (Гж 3803/15 од 12.02.2016. године и Рев 1037/16 од 02.11.2016. године). У наставку поступка је утврђено да су тужена и сада пок. ВВ, брат тужиоца током трајања брака изградили објекат кафе-бар пицерију „ГГ“ у ..., да су купили путничко возило марке „Пежо ...“, да су имали новчана средства по основу старе девизне штедње на одвојеним девизним рачунима и да је тужена закључила уговор са ЈКП „Погребне услуге“ 20.07.2005. године о коришћењу гробнице на ... гробљу за период од 50 година.

Побијаном одлуком је утврђено да непокретност у ... и возило представљају заједничку својину супружника и у наведеном делу (непобијаном ревизијом) тужбени захтев је усвојен. У односу на захтев да заоставштину пок. ВВ чини право коришћења гробнице нижестепеним пресудама је правилно примењено материјално право и то одредбе члана 17. Закону о сахрањивању и гробљима и члана 9. став 2, 20, 22. и 25. Одлуке о управљању гробљима, сахрањивању и погребној делатности на територији Града Београда, одбијањем тужбеног захтева.

Према наведеним прописима, организација која врши послове погребне делатности и уређивања и одржавања гробља даје на коришћење гробна места под условима и на начин утврђен одлуком скупштине општине. Гробно место (парцела) која је дата на коришћење, не може се стављати у правни промет. Под гробним местом, у смислу одлуке Града Београда, подразумева се гроб, гробница и место за смештај урне. Како је уговор о коришћењу гробнице са надлежном организацијом закључила тужена 20.07.2005. године (после смрти супруга), обзиром на законске специфичности и ограничења вршења овог права, правилно су нижестепени судови закључили да право коришћења гробнице не може да се расправља као заоставштина сада пок. ВВ већ су у састав заоставштине евентуално могла бити опредељена новчана средства, којима је накнада за коришћење гробног места плаћена, ако су финансирана средствима заједничке имовине тужене и њеног супруга.

Врховни касациони суд налази да је основана ревизија тужиоца у делу који се односи на новчана средства, старе девизне штедње због погрешне примене материјалног права, услед чега чињенично стање није у потпуности утврђено.

У току поступка нису утврђени и доказани наводи тужиоца да девизна средства старе девизне штедње на рачуну тужене представљају књиговодствено неевидентирани приход угоститељског пословања тужене и њеног супруга, који је првобитно био уплаћен на рачуне трећих лица, затим пренет на име тужене. Код чињенице да су тужена и њен супруг имали посебне девизне рачуне са средствима старе девизне штедње и да тужилац није доказао да се ради о заједничкој имовини, применом правила о терету доказивања одбијен је тужбени захтев да спорни девизни износ улази у састав заоставштине сада пок. ВВ. Међутим, околност да су тужена и њен супруг имали посебне девизне рачуне не подразумева аутоматски да су средства на посебним рачунима супружника њихова посебна имовина сходно члану 168. Породичног закона и да је терет доказивања порекла средстава искључиво на тужиоцу. Доказним поступком је искључено да се ради о средствима првобитно наменски, привремено упућеним трећим лицима али не и да су положена средства на рачуну тужене стечена пре брака или наслеђем, поклоном и др. у корист тужене или деобом заједничке имовине тужене и њеног супружника, услед чега је остало спорно да ли се ради о средствима посебне имовине или заједничкој имовини тужене и њеног супруга. Нижестепене одлуке не садрже оцену порекла спорних средстава већ само искључења да су заједничка средства упућена код трећег лица пренета на рачун тужене услед чега су због погрешне примене правила о посебној и заједничкој имовини из члана 168. и 171. Породичног закона одлучне чињенице за пресуђење ове правне ствари остале спорне. Стога су у наведеном делу нижестепене одлуке морале бити укинуте.

У поновном поступку првостепени суд ће отклонити указане неправилности, испитати порекло спорних средстава и након оцене да ли се ради о посебној или заједничкој имовини тужене донети правилну и на закону засновану одлуку.

Са изнетих разлога одлучено је као у изреци пресуде у ставу првом на основу члана 414. став 1. Закона о парничном поступку и ставу другом применом члана 416. став 2. истог закона. Укинута је и одлука о трошковима поступка јер зависи од исхода главне ствари.

**Председник већа-судија
Слађана Накић Момировић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић